

Inleiding

Het jaarverslag bestaat uit een algemeen deel over de vereniging als geheel, gevolgd door de afzonderlijke verslagen van de werkgroepen. De onderwerpen van de werkgroep Landschap en Milieu zijn in het algemene verslagdeel opgenomen in de paragrafen samenwerking en overlegvormen en beleidsaspecten.

Jaarvergadering

De jaarvergadering vond plaats op 25 maart 2015. Het verslag vindt u elders in deze Meander.

Ledenbestand

Op 31 december 2015 telde de vereniging 285 leden (dit was 280 in 2014).

Bestuur

Het bestuur heeft de dagelijkse huishouding van de vereniging uitgevoerd door het onderhouden van contacten, het organiseren van het activiteitenprogramma en het voeren van de administratie. Samen met werkgroepleden heeft het bestuur ook ingespeeld op diverse actuele zaken. Deze zijn beschreven in de paragraaf beleidsaspecten.

Financiën

De financiële situatie van de vereniging is gezond. Er wordt rekening gehouden met extra uitgaven voor het jubileumjaar 2017. Het aantal lopende rekeningen is teruggebracht tot één zodat er geen onnodige onkosten meer worden gemaakt voor bankzaken.

Communicatie en public relations

Ons kwartaalblad Meander wordt per 2015 in kleur uitgebracht. Hierdoor komen vooral de foto's er veel beter uit en is het blad nog meer eigentijds geworden. De nieuwe verschijningsvorm heeft al veel positieve reacties opgeleverd.

Tijdens de redactievergadering van 7 mei is afscheid genomen van Wimke Schipper als redactielid van Meander. Wimke werd namens het bestuur en de redactie bedankt voor haar trouwe en jarenlange inzet. Wimke blijft wel actief als lid van de vereniging en de plantenwerkgroep.

De in 2014 nieuw ontworpen website is in 2015 in de lucht gegaan. Hiermee beschikken we nu over een website met een responsive design. Dit wil zeggen dat de website zich aanpast aan het apparaat waarmee het wordt bekeken (computer, tablet, telefoon). Ondanks de vernieuwing blijft het beheer, en met name de beveiliging, een voortdurend aandachtspunt.

De website is bereikbaar via de volgende adressen:

www.vechtstreeknatuur.nl

www.natuurenmilieudevechtstreek.nl

www.vechtdalnatuur.nl.

Verenigingsbibliotheek

De bibliotheek bestond voornamelijk uit oudere publicaties en werd vrijwel niet gebruikt. Daarom is de bibliotheek opgeschoond. Na afloop van de jaarvergadering konden leden de publicaties van hun gading meenemen, de rest is afgevoerd.

Vrijwilligerswerving

In samenwerking met Natuurmonumenten hebben wij een avond georganiseerd voor de werving van vrijwilligers. Deze avond is op 5 november gehouden op kasteel Eerde. Deze avond heeft voor onze vereniging niet direct geleid tot nieuwe vrijwilligers maar het is mogelijk dat dit toch een nawerking heeft gehad omdat er naderhand wel enkele aanmeldingen zijn geweest.

Samenwerking en overlegvormen

Samenwerking met groene groepen in Ommen

We zijn een samenwerking aangegaan met de Stadsboerderij De Mars (nu Kinderboerderij Ommen) en de Bijenvereniging, de Konijnen- en pluimveevereniging OKPV. Aanleiding vormde de uitbreidingsplannen van het Vechtdalcollege waardoor de aangrenzende stadsboerderij ruimtelijk gezien onder druk kwam te staan. Daarbij bleek verplaatsing noodzakelijk om de stadsboerderij voldoende ruimte te geven voor haar activiteiten. Op de nieuwe locatie van de Kinderboerderij in het Laar gaan we ons inzetten op het gebied van natuur en milieu. De samenwerking beperkt zich op dit moment nog tot het gebruik van de locatie waar wij ook een vlindertuin aan gaan leggen.

Groen Platform Vecht:

Als lid van het Groen Platform Vecht, waarin alle natuur- en milieuverenigingen in het Vechtdal worden vertegenwoordigd (ca. 3000 personen), voeren we maandelijks overleg over actuele natuur-, milieu-, landbouw en (water)recreatiezaken in het Vechtdal met Natuur en Milieu Overijssel. Tevens leveren we via Natuur en Milieu Overijssel onze inbreng in de projecten van het masterplan Ruimte voor de Vecht.

Natuur en Milieu Overijssel

Regulier (afstemmings-) overleg over actuele natuur en milieuzaken

Natuurmonumenten

Diverse overleggen en adviezen over beheerzaken van hun natuurgebieden en de mogelijkheid om meer samen te werken.

Staatsbosbeheer

Diverse overleggen en adviezen over beheerzaken van hun bos- en natuurgebieden.

Natuuractiviteitencentrum De Koppel

Diverse overleggen over actuele natuur-, recreatie-, voorlichtings- en educatiezaken in het Overijsselse Vechtgebied.

Nederlands-Duitse samenwerking

Samen met het Natuuractiviteitencentrum De Koppel en het Groen Platform Vecht onderzoeken we de mogelijkheden van samenwerking met onze Duitse groene partners. De eerste verkennende bespreking was zeer positief. In mei heeft een verdere kennismaking plaats gevonden tijdens een veldbezoek in Duitsland. De Duitse collega's hebben 28 november een tegenbezoek gebracht. Hierbij stond onze visie "Rust en drukte in het Vechtdal/Nieuwe kansen voor natuur en recreatie" centraal. Van Duitse zijde heeft men veel belangstelling voor onze aanpak van natuur en recreatie. Men onderzoekt de mogelijkheden om onze visie ook bij hen toe te passen.

Bestuurlijk overleg Gemeente Ommen

Er heeft periodiek overleg plaatsgevonden over beleid en bestuurlijke relevante zaken op het gebied van natuur, milieu en ruimtelijke ordening.

Beleidsaspecten

Vanuit een proactieve houding hebben wij onze ideeën en wensen ingebracht in plannen en projecten van de overheden. In het verslagjaar ging het om de hierna volgende onderwerpen.

Masterplan Ruimte voor de Vecht

We leveren periodiek onze inbreng via het Groen Platform Vecht aan Natuur en Milieu Overijssel, die zowel ambtelijk als bestuurlijk vertegenwoordigd zijn in dit masterplan. We hebben deelgenomen aan de Ruimte voor de Vechtdag die dit jaar gehouden werd in Nordhorn.

Waterbeheerplan waterschappen

We hebben een reactie gegeven op het ontwerp-waterbeheerplan 2016 –

2021 van de vier waterschappen in Oost Nederland (Vechtstromen, Reest en Wieden, Groot Salland en Rijn en IJssel). Hierin beschrijven de waterschappen hun lange termijn doelen op het gebied van het waarborgen van waterveiligheid, het zorgen voor voldoende én schoon oppervlaktewater en het ontwikkelen van de afvalwaterketen.

De Stekkenkamp en zorgcomplex Lemmers Erve

In de ledenvergadering van 22 maart 2013 zijn door de leden grote zorgen geuit over de voorgenomen bouwplannen op landgoed De Stekkenkamp. De leden hebben toen het bestuur groen licht gegeven om zo nodig in verweer te gaan tegen de voorgenomen bouwplannen. We hebben de ontwikkelingen in deze het afgelopen jaar goed gevolgd en ons standpunt op verschillende momenten naar voren gebracht. Onze voorzitter heeft tijdens de raadscommissievergaderingen van gemeente Ommen op 16 april en 2 oktober ingesproken over het voorontwerp resp. ontwerpbestemmingsplan 'Lemmers Erve'. Dit plan voorziet in de bouw van 50 zorgappartementen in het nationaal beschermde natuurmonument De Stekkenkamp. Wij hebben tegen die bouw op deze prachtige en kwetsbare natuurlocatie ernstige bezwaren, omdat elders in of nabij de bebouwde kom genoeg gemeentelijke bouwgronden beschikbaar zijn om zorgappartementen dicht bij de bestaande voorzieningen te realiseren.

Wij zijn inmiddels via meerdere procedures betrokken bij ontwikkelingen op het landgoed De Stekkenkamp. Het is onze inzet om de natuurwaarden van het nationaal beschermde natuurmonument te behouden. Waar mogelijk doen we dat door in vooroverleg onze standpunten hierover te delen met de betrokken partijen. In dit geval bleek het vooroverleg geen resultaten op te leveren. Het bestuur vond het onbegrijpelijk dat juist in het nationaal beschermd monument de Stekkenkamp een zorgcomplex wordt gebouwd, en voelde zich genooddaakt om formele procedures op te starten.

De volgende procedures zijn in gang gezet:

- Zienswijze (van 2014) gemeente Ommen tegen het voorontwerp bestemmingsplan Lemmers Erve.
- Zienswijze (van 20 november 2014) gemeente Ommen tegen het ontwerp bestemmingsplan Lemmers Erve.
- Bij de provincie Overijssel hebben wij een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van Gedeputeerde Staten om een Natuurbeschermingswetvergunning te verlenen voor de bouw van 50 zorgwoningen op het Landgoed de Stekkenkamp. Op 7 december 2015 hebben wij ons standpunt toegelicht tijdens een hoorzitting op het provinciehuis.
- Bij de provincie Overijssel zijn we ook een WOB-procedure gestart om voor ons relevante informatie beschikbaar te krijgen.
- Aan het einde van dit verslagjaar hebben wij een start gemaakt met de voorbereiding van een beroepschrift aan de Raad van

State tegen de vaststelling van het bestemmingsplan Lemmers Erve door de gemeente Ommen.

Gemeentelijk verlichtingsbeleid

Wij hebben op uitnodiging van de gemeente inbreng geleverd in het gemeentelijk verlichtingsbeleid. Daarbij is voorkomen van lichtvervuiling voor ons een belangrijk aandachtspunt.

Wij hebben tevens onze leden opgeroepen de gemeentelijke enquête hierover in te vullen.

Gemeentelijk Bomenbeleidsplan

Wij hebben advies uitgebracht over de evaluatie van het gemeentelijke bomenbeleidsplan. Daarbij hebben we met nadruk erop gewezen de lijst met waardevolle beschermwaardige bomen te handhaven en beter toegankelijk te maken op de gemeentelijke website.

Nieuw fietspad Varsen

Staatsbosbeheer heeft ons advies gevraagd over een aan te leggen nieuw fietspad te Varsen. De voorgestelde locatie vormt onder andere een belangrijk leefgebied voor de beschermde en voor verstoring gevoelige otter en das. Daarnaast is het gebied van groot belang voor diverse vogelsoorten. Wij hebben geadviseerd het fietspad niet aan te leggen en twee alternatieve tracés langs de Vecht aangereikt, die geen schade doen aan de natuur en ook een grote recreatieve belevingswaarde hebben. Staatsbosbeheer heeft ons advies meegenomen in het overleg dat zij hebben met de Gemeente en Provincie.

Rechterensedijk Dalfsen

De Vrienden van Dalfsen hebben mede namens onze vereniging ingesproken tegen de kap van de laanbomen aan de Rechterensedijk in Dalfsen. Inmiddels is duidelijk dat de laanbomen nagenoeg geheel behouden blijven. Er ligt een B&W-voorstel dat voorziet in de aanleg van een 6-tal uitwijkplaatsen, waardoor slechts beperkt gekapt gaat worden.

Bomenkap Het Laar:

Kort na onze geslaagde thema-avond over Het Laar, kwam het bericht van bomenkap in Het Laar als totale verrassing. Onze voorzitter heeft dit namens de vereniging aangekaart bij het gemeentebestuur wat heeft geleid tot verontschuldigen over de gang van zaken.

Lelieteel

Met betrekking tot lelieteelt is twee jaar geleden, na vele protesten vanuit de bevolking, de toezegging door de gemeente gedaan, dat er een zorgvuldige controle zou zijn op en handhaving van genomen besluiten. Desondanks lag er in dit verslagjaar een voorstel van B & W van Ommen

aan de gemeenteraad om nog eens te kijken, te heroverwegen, of er van een verruiming van de mogelijkheden van lelieteelt sprake zou kunnen zijn. Verontruste bewoners en zelfs artsen verzetten zich hier fel tegen, omdat bij de teelt van lelies en andere soorten van sierteelt veelvuldig gebruik gemaakt wordt van bestrijdingsmiddelen, onder andere Imidacloprid (insecticide) uit de groep van neonicotinoïden. De jongste internationale wetenschappelijke onderzoeken concluderen dat het gebruik van de bestrijdingsmiddelen uit de groep neonicotinoïden (directe) gevaren voor de volksgezondheid (kanker), voor natuur en schadelijke milieueffecten opleveren. Wij hebben in een gesprek met wethouder Klaas Smid onze bezorgdheid hierover duidelijk naar voren gebracht. De gemeente heeft daarna, een persbericht uit doen gaan, waarin uitgelegd werd dat de herziening van het bestemmingsplan tekortkomingen bevatte waardoor de gemeente niet overal handhavend op kon treden tegen sierteelt in bepaalde gebieden. Het college wil deze tekortkoming zo snel mogelijk herstellen, zodat de gemeente bij een overtreding van dit verbod handhavend kan optreden. Inmiddels is bekend gemaakt dat B&W Ommen afziet van verruiming lelieteelt.

In juni van dit jaar werd een locatie ontdekt waar illegaal lelies werden geteeld. Volgens de gemeente was dit echter een complex geval. Er was sprake van 2 varianten in bestemmingen. Voor de illegale variant, waar lelieteelt niet was toegestaan, werd door het college handhavend opgetreden.

De vereniging zal alert zijn of er goed wordt gehandhaafd.

Windmolenpark De Veenwijken

Het milieueffectrapport en de voorontwerpen van bestemmingsplan / inpassingsplan hebben vanaf 25 november 2015 ter inzage gelegen. Het betreft de bouw van een windmolenpark in de Veenwijken op de grens Dedemsvaart en Ommen.

Wegens tijdgebrek hebben we geen mogelijkheid gehad een zienswijze in te dienen.

Gebiedscollectief Midden Overijssel/Agrarisch Natuurbeheer

Onze vereniging zet zich als voorzitter van het Groen Platform Vecht in voor biodiversiteit. Wij proberen dat samen met het Gebiedscollectief Midden Overijssel te bereiken via het nieuwe stelsel Agrarisch natuurbeheer 2016. Vorig jaar zijn op basis van de door de provincie vastgestelde doelsoorten, door ons kansenskaarten gemaakt. Dit jaar hebben we in diverse overleggen geadviseerd over de daarbij behorende pakketten. Essentieel vinden wij dat vóóraf bij de uitvoering van het nieuwe agrarische natuurbeheer in 2016 een nulmeting plaatsvindt en dat er gemonitord wordt.

Bevaarbaarheid Vecht

In het project Ruimte voor de Vecht zijn alle betrokken overheden en grote maatschappelijke organisaties overeengekomen de Vecht in te richten als halfnatuurlijke rivier. Meer ruimte voor het water wordt hierin gecombineerd met een veilige afvoer van hoogwater, ontwikkeling en ontsluiting van de natuurlijke schatten van de Vecht. Als resultante van dit akkoord heeft het voormalige waterschap Velt en Vecht toen een Verkeersbesluit genomen. Uit de Toelichting Verkeersbesluit blijkt dat de huidige gemotoriseerde recreatievaart benedenstrooms van Ommen mogelijk blijft voor kajuitboten met een diepgang van maximaal 1 meter. Bovenstrooms van de Vechtbrug in Ommen tot Duitse grens, geldt dat een halfnatuurlijke Vecht ook een ondiepere Vecht is (ca. 0,50 m diep). Dit biedt kansen voor bevaarbaarheid in dit traject met bootjes met een geringe diepgang, bijvoorbeeld met zompen (platbodems), fluisterboten, kano's en waar mogelijk vloten.

Vanuit de hoek van de recreatie(toer)vaart wordt gevraagd om een grotere vaardiepte (1m) bovenstrooms van Ommen dan de eerder besloten 0,5 meter. Wij hebben Natuur en Milieu Overijssel, via het Groen Platform Vecht, geadviseerd om in het Bestuurlijk Overleg in te brengen hier geen medewerking aan te verlenen, omdat dit de vorming van een (ondiepe) halfnatuurlijke rivier met de daarbij behorende processen van erosie, sedimentatie-, aanzandingen en de daarmee samenhangende organismen ernstig frustreert. Daarbij zijn en worden nu al diverse grote projecten uitgevoerd die gericht zijn op de inrichting van deze halfnatuurlijke rivier (o.a. Junne, Duffelen, Loozensche Linie) , waardoor ook sprake is van kapitaalvernietiging. In diverse overleggen hebben wij ons standpunt ingebracht.

Ommermars

Onze vereniging heeft het initiatief genomen om de burgerparticipatie voor het project Ommermars te organiseren. We doen dit samen met Natuur en Milieu Overijssel.

De inrichting van de Ommermars moet een voorbeeld worden van burgerparticipatie. Samen met Ommenaren willen we van dit gebied aan de Vecht een prachtig stuk stadsnatuur maken. De burgerparticipatie bestaat uit een scholentraject dat in 2015 heeft plaats gevonden en een burgertraject dat in 2016 wordt afgerond. Diverse afstemmingsoverleggen hebben plaatsgevonden met Provincie, Waterschap en Gemeente. Verkennende besprekingen hebben plaatsgevonden met eventuele toekomstige partners in dit project.

Diverse basisscholen hebben enthousiast meegewerkt en groepen leerlingen hebben het gebied verkend en in de rol van adviseurs hun plannen gepresenteerd. Maar liefst 165 scholieren uit de groepen 7 en 8 van vier basisscholen deden mee aan dit project. Op 27 november van 09.00 – 11.30 uur presenteerden de vier basis-scholen hun ideeën in de

Carrousel, die werden beoordeeld door een deskundige jury. Winnaars waren de leerlingen van het Koloriet, die prachtige maquettes hadden gemaakt van hun ideeën.

Het winnende plan wordt, tezamen met onze ideeschets, gepresenteerd in februari 2016 op de bijeenkomst voor Ommenaren. De beide schetsen dienen dan ter inspiratie voor de aanwezigen om daarna zelf aan de slag te gaan en de eigen ideeën in te brengen.

Overige activiteiten van het bestuur

14 januari	Overleg met Waterschap Vechtstromen over waterkwaliteitsaspecten in Vecht en het agrarische gebied.
15 januari	Uitreiking Groene Twinkeling tijdens de gezamenlijke Nieuwjaarsbijeenkomst van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Landschap Overijssel op het landgoed Den Alerdinck te Heino.
21 januari	Deelname infobijeenkomst over de verplaatsing van de stadsboerderij naar landgoed Het Laar.
6 februari	presentatie “Veranderend landschap Vecht en Regge” voor Plaatselijk Belang Stegeren-Junne.
15 april	Informatieavond in De Kern over het nieuwe stelsel “Agrarisch natuurbeheer 2016”.
17 april	In het kader van oriëntatie van nieuwe Statenleden een excursie verzorgd in landgoed Het Laar. Rode draad: hoe bos-, natuur-, water- en cultuurbeheer samen kunnen gaan in een gemeentelijk landgoed.
16 juni	Bijdrage geleverd aan de Vechtdalfilm voor het Vechtsymposium in Nordhorn op 10 september.
19 juni	Deelname aan Vechtdaldag in het Natuuractiviteiten-centrum De Koppel te Hardenberg.
1 juli	Deelname aan natuursessie “Inrichting Vecht/ traject Hardenberg-Junne”
2 juli	Deelname aan informatieavond “Inrichting zuidelijke Vechtoever” te Ommen
4 juli	Ontvangst Duitse collega's in De Koppel; presentatie onze visie “Rust en drukte in het Vechtdal/Nieuwe kansen voor natuur en recreatie”, en excursie naar Vechtpark Hardenberg en Junner Koeland.
10 september	Deelname aan Vechtsymposium te Nordhorn. Centraal stond de Nederlands-Duitse samenwerking.
9 oktober	Toelichting met excursie gegeven aan gemeenteraadsleden over ons burgerparticipatieproject Ommermars.
26 oktober	Deelname aan informatie-avond over inrichting Vecht tot halfnatuurlijke laaglandrivier in het traject Hardenberg-Junne”.

- 1 december Presentatie gegeven van ons burgerparticipatieproject Ommermars tijdens de bijeenkomst van de werkgroep Natuurbeleid van het Inter Provinciaal Overleg en Ministerie van Economische Zaken te Utrecht.
- 15 december Deelname aan NMO-bijeenkomst over de nieuwe Natuurwet te Nijverdal.

Thema-avonden en excursies

Het activiteitenprogramma bestond uit de volgende thema-avonden en excursies:

- 19 februari Otterlezing - Hugh Jansman in het Natuurinformatiecentrum Ommen.
- 6 maart Thema-avond over de toekomst van Het Laar in huize 't Laer. Op uitnodiging van onze vereniging gaven wethouder Klaas Smid, architectuurhistoricus drs. mevrouw Gesien van Altena van het Oversticht en ir. Stef Fortkamp van Waterschap Vechtstromen hun visie over behoud, herstel en ontwikkeling van Landgoed het Laar.
- 25 maart Lezing over Vogelslaapplaatsen door Olaf Klassen (SOVON) in het Natuurinformatiecentrum Ommen.
- 25 april Zwerftocht met Arend Spijker.
- 14 mei Vroege vogelexcursie (dauwtrapexcursie) Arrier Koeland - Junne door Henk Ruiter.
- 24 oktober Nacht van de nacht in het Eerder Achterbroek door Dook van Gils en Jaap van Dort. In samenwerking met Natuurmonumenten en IVN Den Ham-Vroomshoop.
- 20 november Thema-avond over de Das door Jaap Mulder, Gerco van den Akker en Arend Diepeveen. Locatie: Carrousel.

Natuurcursus

2 maart	locatie: Carrousel
9 maart	onderdeel algemeen - Hein Kuijper
16 maart	onderdeel fauna - Arend Spijker
30 maart	onderdeel avifauna - Leo Oudejans
	onderdeel flora - Henk Ruiter
	evaluatie en afsluiting - Dook van Gils
2 mei	veldexcursie

In de loop van het verslagjaar is het Natuurinformatiecentrum gesloten en daardoor niet meer beschikbaar voor onze vereniging. Inmiddels is met vereniging De Tuinfluiter afgesproken om waar mogelijk tijdelijk gebruik te maken van hun locatie.

Meer activiteiten zijn vermeld in de hierna volgende werkgroepverslagen.

JAARVERSLAG WERKGROEP LANDSCHAP EN MILIEU 2015

Voor de activiteiten van deze werkgroep wordt verwezen naar de paragrafen "samenwerking en overlegvormen" en "beleidsaspecten" in het algemene deel van het jaarverslag.

JAARVERSLAG 2015 VOGELWERKGROEP

Bijeenkomsten

Ook dit jaar hebben we weer 6 bijeenkomsten gehad om onze werkzaamheden en activiteiten te plannen en te bespreken. Omdat het Natuurinformatiecentrum Ommen is opgehouden te bestaan zijn we naar een andere locatie uitgeweken, n.l. het clubgebouw van vogelvereniging De Tuinfluiter.

Watervogeltelling

Als vaste bezigheid in de activiteiten zijn voor de watervogeltelling ook dit jaar weer 6 tellingen uitgevoerd. Door de zachte winter was er weer veel open water waardoor de aantallen op Regge en Vecht niet bijzonder hoog waren. Wel viel op dat er veel meer grote zilverreigers werden geteld.

Slaapplaatstelling

Er is op twee plaatsen meegewerkt aan de slaapplaatstelling voor grote zilverreiger en aalscholver bij Velderberg en monding van de Regge in de Vecht. Deze telling heeft in de winterperiode twee maal plaatsgevonden.

Nestkastjes

De controle van de nestkastjes is nog steeds niet ideaal. Dit jaar hebben we veel last van predatie gehad. In Giethmen werden bijna alle kasten door de eekhoorn leeggeroofd. We zullen de gepredeerde kasten van invliegkorfjes gaan voorzien, een methode waar men in Staphorst goede resultaten mee boekt.

Raven

Op landgoed Junne zijn 4 jongen groot geworden en van de nodige ringen en kleurringen voorzien. In Haarle op het terrein van Natuurmonumenten zijn drie jongen uit het ei gekomen en uitgevlogen. Er zullen in onze omgeving waarschijnlijk meer raven broeden, maar deze kunnen we helaas nog niet juist lokaliseren.

Ooievaars

We hebben in ons werkgebied (Ommen en omliggende dorpen) in totaal 12 broedsels van de ooievaar gehad. Bij de meeste nesten was het ouderpaar hetzelfde als voorgaande jaren. Uit deze broedsels zijn 24 jongen groot geworden waarvan er 19 zijn geringd. Gemiddeld broedresultaat is dus 2 jongen per geslaagd legsel. Op een paar nesten werden dode jongen of niet uitgekomen eieren aangetroffen. Bij het nest in Varsen hebben bloedige gevechten tussen verschillende ooievaars plaatsgevonden. In Vinkenbuurt is een van de ouders verongelukt. Verder zijn er weer verschillende terugmeldingen ontvangen uit Duitsland en Frankrijk. De nesten van Landschap Overijssel die een opknopbeurt gehad hebben zijn nu beide bewoond geweest.

Uilen

De *bosuil* heeft het dit jaar weer beter gedaan dan voorgaande jaren. Nu zes broedsels met in totaal 18 jongen. Een gemiddelde dus van 3 jongen per geslaagd broedsel. Een broedsel is verloren gegaan door predatie. De *kerkuil* had in 2015, 11 broedsels met in totaal 33 jongen. Er waren geen tweede broedsels. De *steenuil* had 20 geslaagde legsels met in totaal 60 jongen. Alle uilen zijn geringd.

Roofvogels

Van de *torenvalk* waren 6 kasten bezet met in totaal 31 jongen. In Ommen is slechts 1 havikshorst met 4 jongen gevonden. Op de Lemeler / Archemerberg is 1 horst van een wespendif gevonden met 2 jongen. In Archem en omgeving zijn 4 buizerdbroedsels vastgesteld. De havik is helaas niet gevonden. In Arrien 1 *buizerdhorst* en 1 *havikhorst*. De *spierwer* was in Archem wel aanwezig maar we hebben de nesten niet kunnen vinden. Ook in de andere gebieden rond Ommen zijn de vogels wel waargenomen maar hebben we geen horsten kunnen vaststellen.

Nachtzwaluwen

Op de Lemeler- en Archemerberg is ook dit jaar weer tweemaal geteld en hebben we 24 territoria kunnen vaststellen. Twee meer dan in 2014.

Gierzwaluwen

Hiervan we schatten het aantal broedsels op ± 35 allemaal in de kern van Ommen.

Huiszwaluwen

Ook voor de huiszwaluw geldt dat deze vrij stabiel blijft tussen de 35 en 40 paar, ook alle locaties in de kern van Ommen.

Oeverzwaluwen

In maart is de oeverzwaluwwand bij Hancate door een aantal leden van de vogelwerkgroep gereed gemaakt voor het broedseizoen. Er waren in het broedseizoen 52 hollen bewoond door de zwaluwen. Wij hebben 3 vangpogingen gedaan die resulteerden in 105 gevangen vogels. Hiervan zijn er 69 geringd, 36 terugvangsten waren eerder door ons geringd en 2 terugvangsten waren elders geringde oeverzwaluwen. Ook in Ommen op het Rotbrink zat een kleine tijdelijke kolonie. Bericht van een terugvangst uit 2014 die in 2013 in Spanje geringd was.

Stadsvogelproject

In de gevel van het nieuwe gebouw van Vogelvereniging De Tuinfluiter zijn een tiental gierzwaluwnesten aangebracht. Helaas heeft de aannemer de nesten op de verkeerde manier in de gevel geplaatst. Leden van de vogelwerkgroep hebben de nesten provisorisch aangepast zodat ze misschien toch gebruikt kunnen worden.

Steenuilproject

Van de provincie is een subsidie verkregen om onze steenuilkasten op te knappen en waar nodig steenmarterproof te maken. In samenwerking met het ATC is er door leerlingen van "De Maat" en de "Boslustschool" een dertigtal nieuwe kasten vervaardigd. Deze zullen in de komende jaren nieuw geplaatst worden of oude kasten vervangen. De nieuwe kasten zijn allemaal steenmarterproof.

Klapekstertelling

In december hebben we het eerste deel van de klapekstertelling gedaan. Lemelerberg 1 ex, Archemerberg 1 ex en het Junner koeland 1 ex. In januari 2016 volgt het tweede gedeelte van de telling.

Excursie

Op 1 november hebben een aantal leden van de vogelwerkgroep een proefexcursie naar de kraanvogels in Diepholz georganiseerd. Het was een zeer geslaagde excursie en zijn tot de conclusie gekomen dat je dergelijke excursies slechts met een gering aantal deelnemers kunt organiseren.

Natuurmonumenten / Landschap Overijssel

Voor beide instellingen zijn weer de nodige werkzaamheden verricht. Vooral inventarisatie en onderhoud van de ooievaarsnesten. Ook is in het voorjaar weer succesvol meegewerkt aan de Lammetjesdag. In gebieden van beide organisaties hebben we verscheidene nestkasten hangen die ook door ons gecontroleerd worden.

Landelijke en provinciale bijeenkomsten

Diverse bijeenkomsten zijn weer door leden van de vogelwerkgroep bezocht. O.a roofvogeldag te Meppel, provinciaal kerkuiloverleg in Ommen, provinciaal steenuiloverleg in Hellendoorn, SOVON dag in Ede, provinciale vogelaarsdag aan het Drontermeer.

JAARVERSLAG 2015 PLANTENWERKGROEP

Gedurende de afgelopen jaren zijn er 2 vaste activiteiten die gedurende het jaar uitgevoerd worden door de Plantenwerkgroep. Deze activiteiten vinden plaats in het Varsenerveld. Dit is als eerste "het maaien en hooien" en ten tweede de werkzaamheden op de 1^e zaterdag van november, de Landelijke Natuurwerkdag.

Landelijke Natuurwerkdag

Het maaien en hooien wordt op 2 opeenvolgende dagen uitgevoerd. Op 30 september werd er in samenwerking met Staatsbosbeheer een groot deel van ons werkgebied machinaal gemaaid en ook door de maaimachine op rillen gelegd. En op 3 oktober werd door een vijftiental mensen het gemaaide op kruiwagens geladen en op een grote hoop bijeengebracht. Door het maaisel af te voeren verschraal je de grond. Dat geeft mogelijkheden voor een heleboel plantensoorten die bij een groter voedselaanbod verdrongen zouden worden door de sterke jongens zoals pijpenstrootje, pitrus, berken en wilgen. Dit uitgekende beheer zorgt ervoor dat hier een uniek stukje natuur zich hersteld heeft. Een stukje natuur dat in Nederland buiten de natuurreservaten niet meer voorkomt.

Het was ook dit jaar weer een plezier om met elkaar in het Varsenerveld actief te zijn. De weergoden werkten mee: het was droog en het was een prima temperatuur om buiten aan het werk te zijn.

Op de 1^e zaterdag in november vindt jaarlijks de Landelijke Natuurwerkdag plaats. Dat is een initiatief van de Provinciale Landschappen. Dit jaar deden we daar voor de 10^e keer aan mee. De ontvangst, met koffie en koek, bij Thea Dijkema en Louis van Vilsteren aan de Witharenweg in Witharen was evenals de vorige Landelijke Natuurwerkdagen door hen weer goed geregeld.

Het gereedschap krijgen we op deze dag van Landschap Overijssel. Welk gereedschap dit is, is afhankelijk van de werkzaamheden die er uitgevoerd gaan worden en van het aantal mensen die er aan deelnemen. Dit keer ging het voornamelijk om het verwijderen van opslag. Zou je dit niet doen dan krijgt dit prachtige stukje Ommen met z'n heide, waterpartijen en met z'n bijzondere planten in no time het aanzien van een jong bos met berken, dennen en lariks. En dat is niet wat ons voor ogen stond toen we 18 jaar geleden onze werkzaamheden begonnen in dit bijzondere gebied.

De groep was deze keer wat kleiner dan we gewend waren. Er was tijd om een praatje te maken. En ook aan de Gentianen die nog een beetje blauw vertoonden werd aandacht besteed. Ondanks dat alles is er die ochtend heel veel werk verzet. Meerdere mensen gaven te kennen dat ze dit best wel wat vaker in het jaar zouden willen doen. Een beter compliment kun je niet krijgen.

Klokjesgentiaan

Gevlekte Orchis

Rode lijstsoorten Varsenerveld 2015
(vetgedrukt = Europese Habitatrichtlijn)
(*cursief 2015 niet aangetroffen*)

Moeraswolfsklauw

Bruine snavelbies
Witte snavelbies
Veenbies
Stijve ogentroost
Hondsvioltje

valkruid

Heidekartelblad
Moeraskartelblad
Welriekende nachtorchis
Liggende vleugeltjesbloem
Sierlijke vetmuur
Blauwe knoop
klokjesgentiaan
Vlottende bies
witte waterranonkel

Wateraardbei

Moerassmele

Addertong

echte guldenroede

bleekgele droogbloem

Ronde zonnedauw

Kleine zonnedauw

Stijve moerasweegbree

Lavendelheide

Kleine veenbes

Kleine valeriana

Vetblad

kussentjesveenmos

klein warkruid

Dwergvlas

Canadees hertshooi

Moerashertshooi

Pilvaren

Gevlekte orchis

Beverpjes

Grondster

Beenbreek

Stekelbrem

Spaanse Ruiter

lycopodiella inundata

Rhynchospora fusca

Rhynchospora alba

Trichophorum cespitosum

Euprasia stricta

viola canina

arnica montana

Pedicularis sylvatica

Pedicularis palustris

platanthera bifolia

polygala serpyllifolia

sagina nodosa

Succisa pratensis

gentiana pneumonanthe

eleogiton Fluitans

ranunculus ololeucos

potentilla palustris

deschampsia setacea

ophioglossum viride

Solidago virgaurea

gnaphalium luteo-album

Drosea intermedia

Drosera rotundifolia

Echinodurus ranunculoides

andromeda polifolia

Oxycoccus palustris

valeriana dioica

pinguicula vulgaris

Sphagnum Compactum

Cuscuta epithymum

Radiola linoides

Hypericum canadense

Hypericum elodes

Pilularia globulifera

Dactylorhiza maculata

Briza media

illecebrum verticillatum

Narthecium ossifragum

Genista anglica

Cirsium dissectum

Groot nerfpuntmos-
Reuzenpuntmos
Rendiermos

Calliergon giganteum.

Ruige aardtong
Heideknotszwam
Zwartwordende wasplaat
Gele knotszwam
Verblekende knotszwam
Vuurzwammetje
Veenmosvuurzwammetje
Sneeuwzwammetje
Zwartsneesatijnzwam
Veenmosgordijnzwam
Gele Wilgengordijnzwam
Slijmwasplaat
Kleine oranje bekerzwam
Holsteelboleet
Veenmossatijnzwam
Helmsatijnzwam
Veenvlamhoed
Elfenwasplaat
Papegaaizwammetje
Grauwe wasplaat
Valse wolvezelkop
Veenmycena
Kleine bloedsteelmycena
Kleine oranje bekerzwam
Holsteelboleet

Clavaria argillacea

Hygrocybe coccineocrenata,

Entoloma serrulatum
Cortinarius tubarius
Cortinarius cinnamomeoluteus
Hygrocybe laeta
Aleuria exigua
Boletinus cavipes
Entoloma elodes
Entoloma infula
Gymnopilus fulgens
Hygrocybe ceracea
Hygrocybe psittacina
Hygrocybe unguinosa
Inocybe longicystis
Mycena megaspora
Mycena sanguinolenta
Aleuria exigua
Boletinus cavipes

Waterspitsmuis

Das

Boomleeuwerik

Boompieper

Geelgors

Dodaars

Geoorde fuut

Matkop

Wintertaling

Kneu

Zwarte specht

Levendbarende hagedis

Heikikker

Glassnijder

Bandheidelibel

Tengere pantserjuffer

Vroege glazenmaker

Venwitsnuitlibel

Noordse winterjuffer

Bruine winterjuffer

Koraaljuffer

Plasrombout

Gevlekte witsnuitlibel

Heideblauwtje.

Groentje

Bruine vuurvliinder

Bruine kikker
Meerkikker
Poelkikker
Bastaardkikker
Kleine watersalamander

Zilveren maan.
Moerassprinkhaan

Grote modderkruiper

Algemeen

Onze zoogdierwerkgroep is nog steeds opzoek naar (meer) leden. Met name zoeken we iemand die de coördinatie op zich wil nemen.

Activiteiten

Leden van onze werkgroep werken nauw samen met o.a. stichting Das&Vecht. Deze stichting doet niet alleen onderzoek naar dassen, maar ook naar boommarters en visotters. Uiteraard kijken we ook uit naar (sporen) van de kleine marterachtigen.

Een vaste groep leden doet mee met de vleermuiskastcontroles op en rond landgoed Eerde.

Dassen

Omdat de zoogdiervereniging (VZZ) de das heeft gekozen als dier van het jaar 2015, hebben wij een dassenavond georganiseerd in de Carrousel. De hoofdspreker van deze avond was dassenonderzoeker Jaap Mulder. Op dit geslaagde (mini)symposium kwamen ca 70 mensen af!

Onze werkgroep doet o.a. onderzoek naar dassen(burchten) in het Vechtdal. Samen met andere vrijwilligers van 'Das & Vecht' monitoren en inventariseren we die dassenburchten.

Helaas waren er ook dit verslagjaar weer verstoringen van dassenburchten, en zijn er weer gesprekken geweest met terreinbeheerders over de werkzaamheden op of dichtbij een dassenburcht. Niet altijd werd er correct, volgens de gedragscode bos- en natuurbeheer gehandeld.

Boommarters en Otters

'Onder de vlag' van 'Das&Vecht' doen er leden van ons ook onderzoek naar andere marterachtigen. Vooral de boommarter en de otter hebben daarbij onze grote bijzondere belangstelling.

Vleermuizen

Zo'n 5 a 6 keer per jaar werden de vleermuiskasten op Eerde en het Eerder Achterbroek gecontroleerd. Deze controles doen wij samen met Daniël Tuitert en Theo Douma, deze mannen hebben al jaren een vleermuis onderzoekgebied op Eerde. Vier leden van onze werkgroep werken hier aan mee. Op landgoed Eerde hangen zo'n 150 vleermuiskasten, die wij controleren. Het afgelopen jaar hebben we ook grotere kasten opgehangen. Met deze dubbelwandige kasten gaan we

experimenteren en kijken of ze misschien gebruikt gaan worden als winter- of zomers als kraamverblijf.

Dit jaar hebben we de 150 kasten vier keer gecontroleerd, hieronder het resultaat:

93x Rosse vleermuis

1x Gewone dwergvleermuis

136x Franjestaart

17x Grootoorvleermuis

Bijzonder was de controle in mei, er zaten toen (vast geklampt aan de moeder) 18 vrouwtjes met kleine jongen in de kasten, waarvan zelfs een tweeling.